

Text i fotos: JORDI BADIA

Cabres salvatges a Montserrat

El boc o, amb perdó, el mascle cabró, no és pas només el personatge fabulós que protagonitza la mostra del Correfoc. Si aneu a Montserrat, el trobareu de carn i ossos, altiu damunt d'una agulla, funambulista al relleix inabastable d'una paret o discret esmunyint-se dins l'espessor protectora de l'alzinar.

L'any 1995, la direcció del parc natural del massís de Montserrat va introduir-hi un petit ramat de cabres salvatges procedents dels Ports de Beseit. Va ser tot un encert, ja que no hi ha espècie més adequada per fer cabrioles entre les roques i les canals de Montserrat que la cabra salvatge. Des de bon començament les cabres s'hi van trobar bé a la seva nova llar i ja l'any 1997 van néixer els primers cabrits. Actualment la població de cabres a Montserrat deu rondar el centenar d'individus, una mida proporcionada a la capacitat del massís.

Les peülles de la cabra salvatge estan especialment adaptades a moure's per la roca. Ella és el gran herbívor per excel·lència de les serres ibèriques. Com la cabra domèstica,

aquells que havien conviscut pacíficament. Llavors un altre so ens advertirà de la presència de les cabres. A Montserrat ressonarà un terrabastall rítmic, com martellades de gegant: bum, bum, bum. No és el timbaler del Bruc, ni rocs que es desplomin de les parets, sinó els xocs a cops de cap de dos grans mascles de cabra salvatge, ambdós amb banyes colossals, que enfilats damunt d'una penya dirimeixen forces i es disputen el domini sobre les femelles. Els dos grans bocs s'enlairen sobre les potes del darrere i, amb totes les seves forces, es claven mutus cops de cap d'extrema violència. Un, dos... desenes de cops de cap brutals, fins que un dels contrincants perd posicions i, a cops de cap i de banyes, és empès daltabaix. Però el mascle caigut no es rendeix; ha perdut un assalt, no pas el combat. Està una mica estabornit, però tan aviat com es recupera s'enfila altra vegada a la roca. La disputa a cops de cap brutals continuarà fins que un dels dos mascles rivals, humiliat, exhaust o ferit, es donarà definitivament per vençut.

L'escena és d'una salvatgia primigènia i l'escenari de

1

2

3

la cabra salvatge brosteja les branques baixes dels arbres i els arbustos, amb preferència pels brots més tendres.

La cabra salvatge té un gran dimorfisme sexual. Els mascles més grans, els bocs, poden pesar més de 100 kg; són bastant més grossos que les femelles. Però més que pel seu cos robust, destaquen sobretot pel parell de banyes descomunals, obertes en V i corbades enrere. Malgrat aquest cos pesat, a la vegada són àgils i veloços; corren per les costes més dretes i salten entre les roques amb tota seguretat. La femella, la cabra, és més petita; no sol arribar als 50 kg. Les seves banyes són curtes, còniques i sobtadament afuades a la punta. Els mascles adolescents, per la mida i les banyes encara curtes, poden confondre's amb femelles.

Les cabres salvatges acostumen a moure's en ramats petits separats per sexes, ja siguin de femelles amb els cabrits de fins a un any o de mascles joves o adults. Com tot animal salvatge entenimentat, defugen el contacte amb l'home. D'entre els membres del ramat, sempre n'hi ha algun que vigila. En cas d'aproximar-nos-hi massa, un o altre emetrà un xiscle d'advertència i el ramat alarmat es prepararà per a la fugida. És fàcil, doncs, que, abans de descobrir la silueta de les banyes perfilades damunt d'una carena, sentim el crit d'avís, el rodolar de pedres soltes al pas de les cabres o l'olor característica de corral de bens que surt del bosc on el ramat ha estat arrecerat.

Als mesos de tardor, l'època de zel, quan hi ha en joc l'hegemonia sobre el ramat de femelles, transforma en rivals

Montserrat immillorable. Llavors, pels racons oblidats dels nostres caps, ressona també amb veu apassionada i grandiloqüent el desaparegut Félix: «*Queridos amigos, en lo más hondo de la sierra ...*». ■

Fotografies:

Pàgina esquerra: Un parell de joves mascles de cabra salvatge, segurs de la seva superioritat i agilitat, observen el pas d'excursionistes un diumenge al matí a Montserrat.

1-2-3. Seqüència del combat entre dos bocs rivals de banyes descomunals. Enfilats damunt d'una roca, primer es reconeixen, però cap dels dos renuncia a ocupar la posició de mascle dominant. El conflicte es resoldrà per la força bruta. Ambdós rivals s'enlairen sobre les potes del darrere i es claven cops de cap, una i altra vegada, fins que un d'ells, el de la dreta de les imatges, cau. No es dona, però, encara per vençut. Tossut, torna altra vegada a la lluita amb un desenllaç ja decidit: en sortirà perdedor i potser malparat.